UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Ivlivm Avgvstvm & Septembrem

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Illvstre Martyrivm S. Mamantis, ex eo quod est apud Metaphrasten. Passus est Anno Salutis 275. Eutych. Papæ 1. Aureliani Imp. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42728

Visual Library

ad vrbem Metensem transtulit, ac in Basili-
Locus sepulturæ eius. sanctorum Apostolorum cum reuerentia inge-
tique totius ciuitatis gaudio condidit. Quod
autem apud Christum in eremo sibi compara-
set, suis ciuibus per miracula ilicò declarauit.
Cæca siquidem illuminatur; contracta ad se-
Miracula ad sepulchrum eius. pulchrum eius sanatur: claudo gressus optatus
restituitur. Et hæc quidem pauca è plurimis
quæ si omnia stylo exarare vellemus, vastum o-
pus & ingens lectori exhiberemus.

Vide 2 Tom. Annal. C. Baronij & Not in Martyr Roman. 17. Augu.

ILLVSTRE MARTYRIVM S. Mamantis, ex eo quod est apud Metaphrasten. Passus est Anno Salutis 275. Eutych. Papæ, Aureliani Imp. 5.

MAMAS magnus & insignis martyr
Christi, pietate non minus quàm gene-
re clarus, è Pophlagonia oriundus; pa-
Patria & Parentes. trem habuit Theodotum, matrem verò Ruffi-
nam; vtrosq; cum patricia nobilitate illustres,
tum religione & Christi amore adeò insignes
& conspicuos, vt nullo modo ardentem amo-
ris diuini flammam reconditam seruare pos-
sent. Nam & liberè religionem profitebantur,
& quotquot poterant tam verbo quam exem-
plo, ab infelici dæmonum cultu ad Christi fidē
traducebant. Eo tempore Alexander quidam,
Gangræ, legatione pro Imperatore fungeba-
tur, habebatque in mandatis, vt deorum cultū,
Theodotus & Ruffina, Mamantis parentes, quàm maximè posset, extolleret: Christianos
verò atrocissimis supplicijs, si immolare recu-
sarent, subijceret. Nec segniter ab eo mandatū
peractū est. Mox enim vita Theodoti & vxoris

eius

eius pietate, vtrumque in Cappadociæ Cæsaream, ad Faustum præsidem misit; non quòd ijs parcere vellet, sed quia à dignitate parentum, Patricijs supplicia vel contumeliam inferre prohibebatur. At Faustus homo sæuo & crudeli ingenio, eos confestim vinculis constrictos carceri mancipauit. Et quidem Theodotus imbecillitatis suæ benè sibi conscius, eo in ergastulo precibus & lachrymis, maturam & piam valdè à Domino impetrauit mortem, ne fortè in medijs supplicijs, aliqd diceret faceretve, sua pietate ac religione indignũ. Porrò Ruffina, quæ vterum gerebat, cernens, se mariti solatio destitutã, multis ac varijs perturbationibus agitari cępit; cumq; profuso lachrymarũ imbre cõiugis sui reliquias rigaret, & crudelia carnificum tormenta perpẽderet, victa doloribus filium enixa est. Tum verò nouæ de infante solicitudines accrescebãt ac perturbabãt sanè; nullo tamen modo à Christi amore & fidei cõstantia, vel latum vnguẽ dimouebãt. Itaq; cùm Deo infantem suum cõmendâsset, & aquis salutaribus expiatum Christo obtulisset, instantissimis à Deo precibus similem cum marito vitæ exitum obtinere meruit.

capiũtur & in carcerem mittuntur.

Theodoti fælix obitus.

Parit filium Ruffina in carcere præ tristitia.

Ruffina baptizat Mamãtem, & decedit è vita.

Ea igitur pariter cum marito vitæ munere perfuncta, solus infans inter parẽtum reliquias viuus voluebatur; cùm eccè diuina quædam visio mulieri viduę, genere inprimis & opib⁹ claræ offertur; monetq; Ammiam (hoc namq; matronæ nomen erat) vt à Præside petat sanctorũ corpora: teneruмque pupillum sibi in filiũ adoptet. Illa verò (quòd careret libris) alacriter visioni aurẽ prębuit; Præsidemq; accẽdens, cor-

Ammia insignis matrona, adoptat Mamantem infantem in filium.

pora sanctorum simul cum infante sibi donari cum postulasset: impetrauit. Itaque, & corporibus & infante è carcere ablatis, illa quidem splendidè & magnificè suo in horto sepultura mandauit, infantem autem in filium adoptatum, summa diligẽtia ac studio aluit, nutriuitque, ac simul cum lacte, pietate ac Christi amore eum præclarè imbuit.

Mamas vnde dictus.

Porrò exacto ferè biennio, à primo adoptionis die infans Ammiam lingua tenera mammá appellare cæpit, quod Romani matrem interpretantur. Itaque prima infantis balbuties, proprium ei nomen tribuit, fuitque deinceps Mamas appellatus. Cùm autem quintũ ætatis annum attigisset, Ammia optimis præceptoribus, studijs disciplinarum eum imbuendũ tradidit; quarum amore adeò incensus erat, planeque in eruditione defixus, vt coæuos suos multis (quod aiunt) parasangis superaret.

Romanorum autem sceptra tũc Aurelianus tenebat, qui insano dęmoniorum cultu ebrius, nõ modò perfectæ ætatis viros & mulieres, sed & pueros ad venerationem simulacrorũ cogebat. Et quidẽ cùm alij non pauci, Imperatoris cederent volũtati, tum multò plures Mamãtis exẽplo (qui Omnipotẽtis Dei cognitione, pro ingenij sui modulo pręclarè instructus erat) simulacra irridebant, & pias quasdam preces cũ magna animi veneratione, Mamante in verba præeunte, Christo recitabant. Interea tẽporis successu, Fausto Cæsareæ præsidi vita functo, Democrit⁹ quidã, vir insigniter impius nec minus crudelis, subrogatus fuit; cui Cæsareã veniẽti, mox dæmonũ satellites de mora gratulabundi

bũdi occurrerũt; atq; vt eius sibi benevolentiã arctiùs conciliarent, Mamantem accusârunt, quòd spreto Imperatoris edicto, nõ ipse modò diuinos Christo honores offerret, sed alios insuper quãplurimos ad eiusdẽ religionis cultũ pertraheret. Agebat tũc temporis Mamas annũ quintum decimum, eratque, defuncta Ammia, omnium eius facultatum hæres factus.

Mamas accusatur.

Democritus ergo, audita Mamãtis pietate pariter & virtute, animo protinùs in adolescentẽ efferatus, eum ad tribunal suum euocauit; vbi multa de eius religione ac studijs inquisiuit. At Mamas animo minimè perturbato: Ego, inquit, satis vestrã nequeo mirari dementiam, qui canitie iam aspersi, tantam erroris caliginem nõ cernitis, quòd, vero & viuo Deo relicto, surdis & mutis simulacris honores diuinos tribuitis. Nã ego sanè à meo Christo tantũ abest vt recedã, vt potiùs quoscunq; possum ad eum adducam. Democritus tantam dicendi libertatẽ in puero admiratus, iussit eum ad aram duci Serapidis, vt vel inuitus Deo sacrificaret. Ille autẽ nihil à minis effœminatè affectus: At nõ licet, inquit, tibi adolescentem, à matre maxima & clarissima Ammia educatum, supplicijs subdere. Cùm hæc audisset Democritus & vera cognouisset, ferreis vinctum catenis, ad Imperatorem eum transmisit.

Egregia Mamantis corã Iudice confessio.

Vincitur catenis.

Imperator lectis, quæ ad eum datæ erant à Democrito literis, Mamãtem variè est aggressus. Et nunc quidẽ minis terrere, nunc promissis & muneribus delinire; nullumque non mouere lapidem, vt pius adolescens nefario se sacrificio cõtaminaret. At Mamas, spretis mi-

ribus & minis contemptis: Mihi, inquit, ô Imperator, pro Christo mori, quouis honore & lucro est præstantius. His vehementer irritatus Aurelianus, iubet corpus adolescentis flagris conscindi; atque interim venenatam linguam adhibebat, vt animũ adolescentis emolliret. Si, dicebat, vel solis labris te sacrificaturũ dixeris, cõtinuò ab omni supplicio liberaberis. Et Mamas; Nec labris, inquit, nec corde verũ Deũ & Regẽ Christũ vnquã negabo. Quin potiùs gratias tibi ago maximas, quòd præclaris adeò beneficijs me afficis. Aurelianus hoc responso vehementer exacerbatus, iubet nudatũ martyris corpus, ignitis torreri lampadibus; sed lampadum flammæ, diuina virtute in tortores cõuertebantur; prorsus vt, martyre illæso permanẽte, ipsi præ dolore ingemiscerent. Iussit deindè tyrannus lapidum ictibus illum obrui; sed neque lapides, vllum ei supplicium inferebant.

Cæditur flagris.

Eximia eius constantia.

Vndè animi dubius Imperator, ac simul furore æstuans, iussit ingenti plumbi pondere collo eius appenso, maris illũ fluctibus obrui. Cumq; ad hoc supplicij genus à carnificib. insulso clamore duceretur, eccè Angel⁹ Domini protinùs adfuit; ac inimicis in fugam actis, Mamantem ad montem quendam Cęsareę deduxit; vbi diebus admodum quadraginta ieiunus permãsit. Indè verò digressus, tanquã alter Moses splendore diuinæ virtutis fulgens, & doctrina instàr Pauli instructus, omnibus Christi Euangelium prædicare cæpit. Et ne cui molestiam inferret, post sparsa Euangelij semina, ad montẽ reuertebatur, feraſq; (dictu mirabile) in vnũ cõuocabat;

Victitat lacte ferarum.

bat; è quarum mammis lac mulsebat; indeque caseum conficiens, partim sibi reseruabat, partim Cæsaream descendens egenis distribuebat.

Quoniam autem fama eius, omniũ sermone celebrabatur, Præses Cappadociæ Alexãder, missis equitibus, eũ sibi sisti voluit; quorũ aduẽtũ martyr vt cognouit, hilari sanè vultu eis obuiá processit, illisq; ignotus, cũctos hospitio & mẽsa excepit. Quærunt illi interim de Mamãtis habitatione, & rogant, vt eũ, si posset, exhibeat. Ille verò se facturũ promittit, iubetq; vt animo securo caseo & lacte fruantur, donec Mamas in conspectũ prodeat. Interim verò dum illi mẽsæ accũbunt, & Mamas suos hospites sedulò excipit, ferẽ, vt cõsueuerant, ad eum accedũt, suoque vt lacte mulgeãtur, incredibili mãsuetudine se illi sistunt. Stupẽt interim, vt par erat, milites; ac nimia formidine oppressi, fuga se indè proripere satagũt. Mamas verò iubet eos bono & fidẽti esse animo, se Mamantẽ esse, quẽ tanto studio inquirunt. Illi cum hæc audijssent, ingenti admiratione correpti, ei tamen fidem adhibentes, protinus conscensis equis ad ciuitatem confugiunt; quos martyr, pro Christo patiendi desiderio inflammatus, mox subsecutus est. Itaq; ductus à militibus ad Præsidem Mamas, quæsitus est, quibusnam præstigijs & incãtationibus feris animalibus imperaret, ijsq; tanquam ratione præditis pro nutu ac voto vteretur. Respondens autem martyr, Qui, inquit, Deo vero & æterno deseruiunt, ijs cuncta famulantur, noruntque eius seruos, vt decet, reuereri.

Vide eius benignitatem in hostes.

Christi seruis, omnia creata famulantur.

Suspensus cæditur martyr.

Præses eo responso superatus, cùm non haberet quo Christi seruum impugnaret, ilicò in furorem conuersus, iubet eum suspensum atrociter cædi, cæsumque vngulis ferreis Laniari: cumq; ea supplicia generosum martyré nihili facere cerneret, demum in carcerem abducitur.

Vinctos Christianos precibus liberat.

Porrò cùm eodem in carcere, alij quadraginta egregia pietate viri pro Christi nomine vincti detinerentur, Mamas precationis studio & diuina quadam virtute, vectes carceris labefactauit; portas aperuit; vincula soluit; cunctosque à vinculis liberos abire præcepit; solus ipse custodia permanens, angelica præsentia excitatus, tyranni certamen inuictæ virtutis robore expectauit. Intereà Præses, abiectis curis alijs, fornacem accendi iussit, inque eam martyré pręcipitari: si à sentétia recedere recusaret.

Mittitur in fornacem, sed nihil læditur.

Et quidem generosus adolescens, vt primum ad tribunal productus, fornacem flammis accensam conspexit, Quin tu, inquit ad Præsidem, ea quæ mihi minaris constanter exequeris? Ego enim iam tibi prius meam aperui sententiam: à qua non recedo. Tum verò tyrannus rabie quadam incensus, egregium athletam mediam in fornacem protinùs deturbauit; At Martyr, Christi protectione securus, in media versabatur flamma, tanquàm in prato florido, saluatori hymnos iugiter canens.

Porrò post triduum cessante flamma, ac lignis

gnis omnibus in cineres redactis, existimans Præses martyrem ad ossa igne depastum, reliquias lictoribus efferre iubet. Et eccè carnifices, præter omnem expectationem martyrem sanum planè & incolumen, diuinasque laudes iucunda voce depromentem reperiunt. Quo sanè obstupefacti miraculo, Præsidi anxiè visa renunciant: magnisque clamoribus vel inuiti Dei magnalia diuulgant.

Præses autem attonitæ & emotæ mentis homo, cuncta magiæ & veneficijs asscribebat: martyremque mente furibunda ad noua certamina euocauit. Et quidem ductus in theatrum, pardo & vrso sæuissimo deuorandus est traditus. Sed vrsus omnis sæuitiæ ilicò oblitus, humi ad eius se pedes abiecit; pardus verò, in humeros eius citra vllam insiliens molestiam, lingua sudorem eius abstergebat, eumque demulcens, gestu & eiulatu ostendebat, ægrè admodùm se ferrè tantis martyrem molestijs affici. *Feræ illi blanditur.*

His maximo animi fui dolore visis Præses vehementer indoluit, & omni spe victoriæ abiecta, quendam è satellitibus rogauit, vt ferreũ in præclari martyris viscera adigat tridentem: ac celeri morte ignominiam deleat. Paruit is, & ferrum magna vi ambabus torquens manibus, sacra martyris viscera traiecit; prorsus vt ipsa intestina in terram, nisi manibus eius fulta fuissent, continuò defluxissent. Itaq; saucius grauiter Christi athleta, per medium *Tridenti occiditur.*

theatrum lætus graditur: & sanguine vbertim in terram manente, duo è ciuitate stadia progreditur; ac tandem quadam in spelunca recúbens, beatam Deo animam reddit. Fuit verò post obitum eximijs clarus miraculis; de quib. D. Basilius, hæc, inter cætera, ad adstantem populum. Memores estote martyris, quotquot illo per somnia potiti estis; Quotquot in hoc loco constituti, adiutorem ipsum ad precandum habuistis; quibuscunque ex nomine aduocatus ipsis affuit operibus; quotquot aberrantes, ad vitam reduxit; quoscunque sanitati restituit; quibuscunque, pueros iam mortuos, ad vitam reductos, reddidit; quotquot vitæ terminos prorogauit.

Homil. 26.

Miracula post obitum.

MARTYRIVM SS. LIBERATI ABBATIS, ac sociorum; quod feliciter consummarunt, Carthagine, Anno à Christi Incarnatione 484 Felicis Papæ 2. Zenonis Imperatoris 11. sub VVandalorum Rege Hunerico; Ex eo quod extat apud Victorem episcopum Vticensem.

Vide C. Baron Annal. Tom. 6.

17. Augu. *Fortasse quod hoc die eorum sit facta translatio. Nam passi sunt Sexto Non. Iulij.*

SEPTIMVS crudelissimi atque impijssimi Regis Hunerici agebatur annus, cũ hostis antiquus, Cirila, quodam Ariomanitarum episcopo vsus est ministro, vt persuaderet Regi, non posse eum statum regni sui diu retinere pacatum atq; longæuum, nisi nomen perderet innocentum. Qui tamen Dei iudicio non multos post dies turpissima morte præuentus, scatens vermibus, expirauit, Insectari cæpit ore cruento, omnem Catholicorum multitudinem, quæ per totam prouinciam Africanam miri-

Vltio diuina in Arianum Cirilam.